

JAARBERICHT - 2025

Voorwoord

Na een teleurstellend 2024, beloofde ook 2025 aanvankelijk niet veel goeds. In de loop van het broedseizoen ontstond er een veel genuanceerder beeld. Er zijn gebieden waar met tevredenheid kan worden gekeken naar het aantal uitgevlogen kuikens. Op andere plaatsen haalden de jongen het niet. Soms door predatie, soms door andere oorzaken. Terugkijkend op 2025 is het een gemiddeld jaar.

Partijen

Binnen de Provincie Zuid-Holland werken we samen om het beste te kiezen voor boerenlandvogels. De volgende partijen werken hier aan mee:

- Weidevogelgroepen, vertegenwoordigd door De Groene Motor
- Provincie Zuid-Holland
- BoerenNatuur Zuid-Holland
- Federatie Particulier Grondbezit
- Fauna Beheer Nederland
- Staatsbosbeheer
- Natuurmonumenten
- Stichting het Zuid-Hollands Landschap

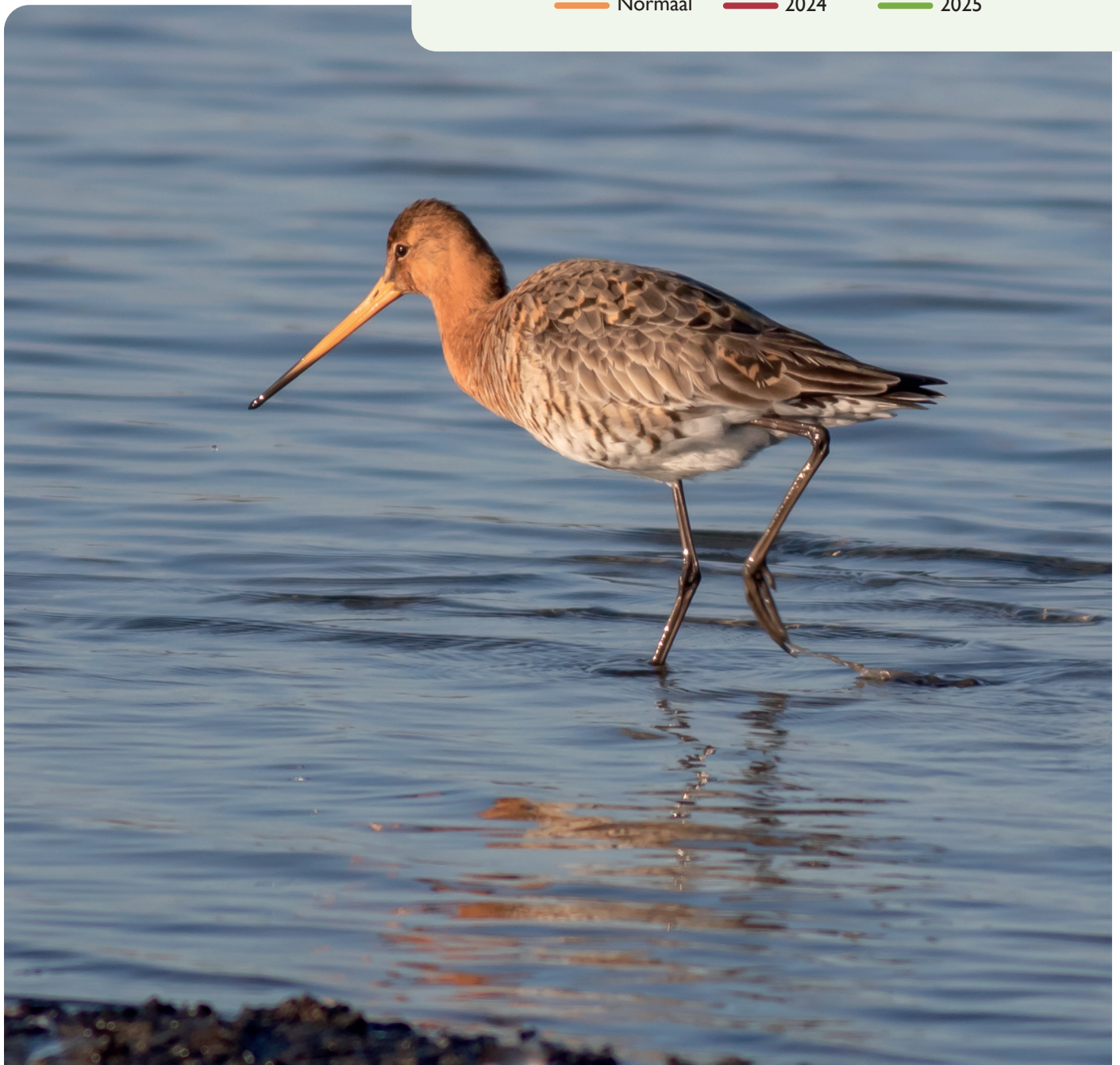
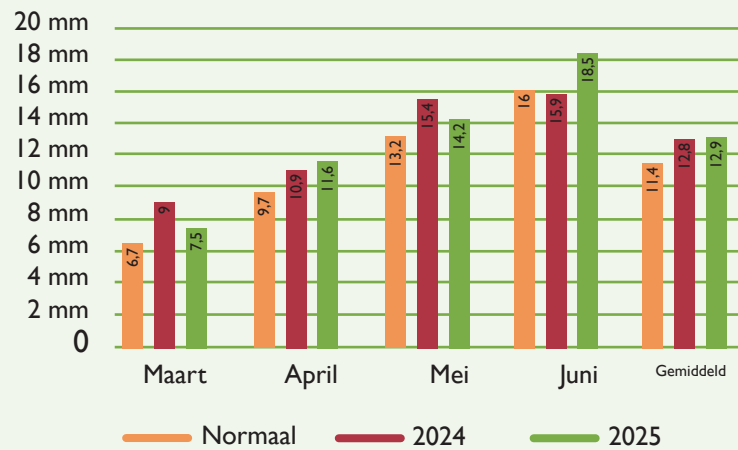
De laatste drie organisaties hebben natuurgebieden in eigendom of in beheer. Daarom worden zij terreinbeherende organisaties (TBO's) genoemd.

Terugblik

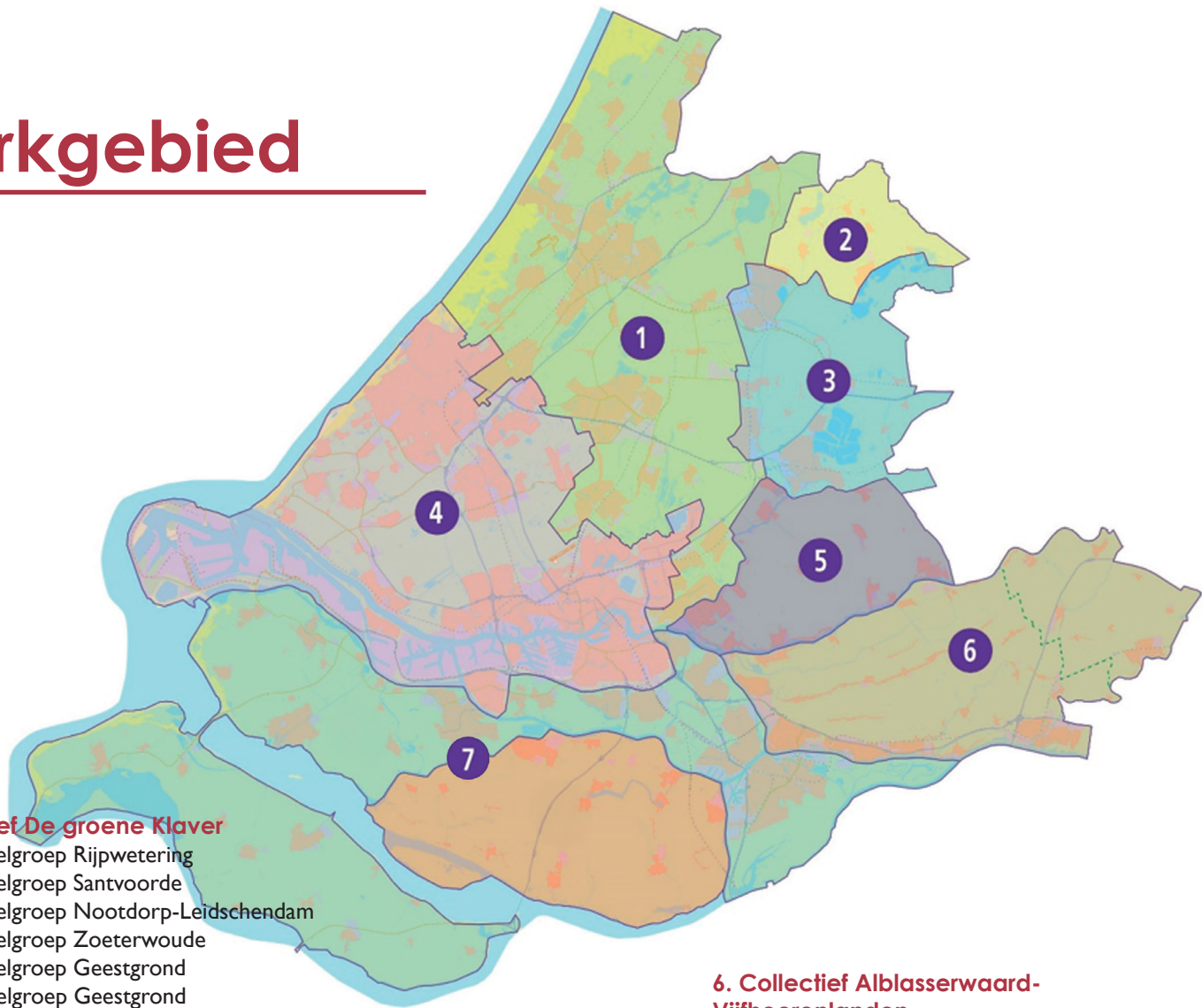
Het weer

Het voorjaar van 2025 (maart, april, mei) in Zuid-Holland was uitzonderlijk warm, zonnig en droog. In maart waren de avonden en nachten kouder waren dan gebruikelijk. Met maar 5 mm neerslag ging de maand maart 2025 de boeken in als de zonnigste en droogste sinds het begin van de metingen. Een trend die zich het hele verdere voorjaar voortzette.

Neerslag

Werkgebied

1. Collectief De groene Klaver

- Weidevogelgroep Rijpwetering
- Weidevogelgroep Santvoorde
- Weidevogelgroep Nootdorp-Leidschendam
- Weidevogelgroep Zoeterwoude
- Weidevogelgroep Geestgrond
- Bollenvogelgroep Geestgrond

2. Collectief De Hollandse Venen

- Weidevogelgroep Nieuwkoop

3. Collectief Rijn & Gouwe Wiericke

- Weidevogelgroep Reeuwijk
- Weidevogelgroep De Wetering
- Weidevogelgroep Driebruggen

4. Collectief Midden-Delfland

- Weidevogelgroep Midden-Delfland

5. Collectief Krimpenerwaard

- Natuur- en vogelwerkgroep Krimpenerwaard

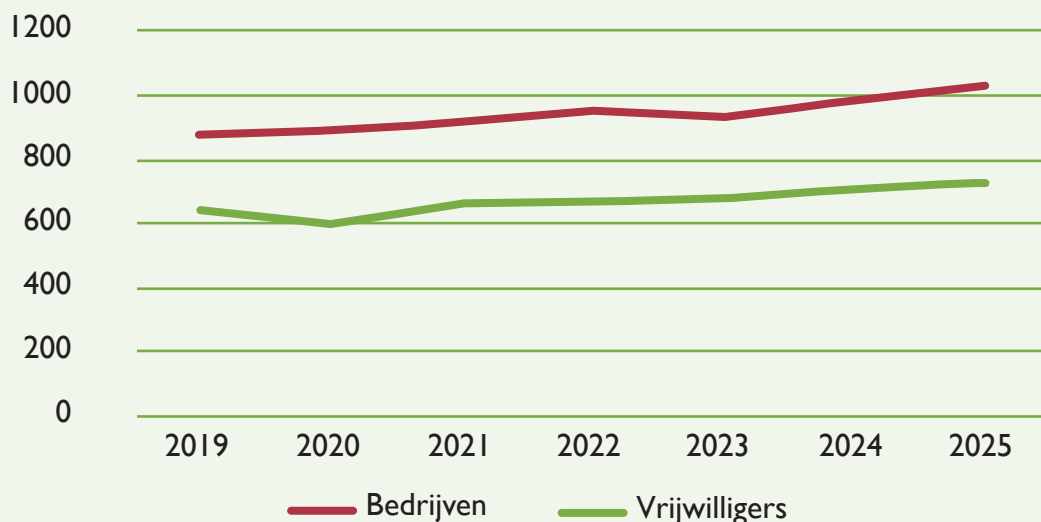
6. Collectief Alblasserwaard-Vijfheerenlanden

- Natuur- en vogelwacht Alblasserwaard

7. Collectief Zuid-Hollandse Eilanden

- Weidevogelgroep Voorne-Putten
- Weidevogelgroep Goedereede
- Weidevogelgroep Hoekse Waard

Vrijwilligers en bedrijven

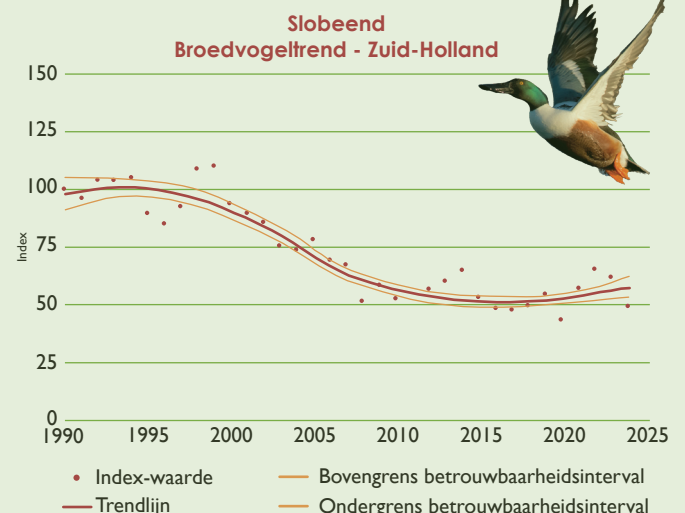
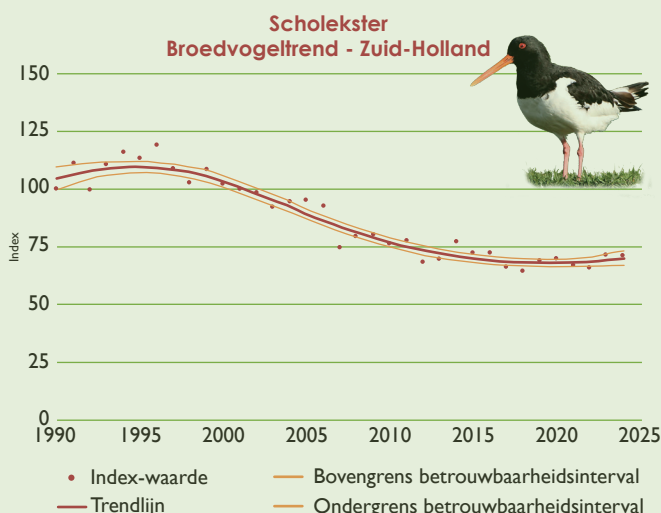
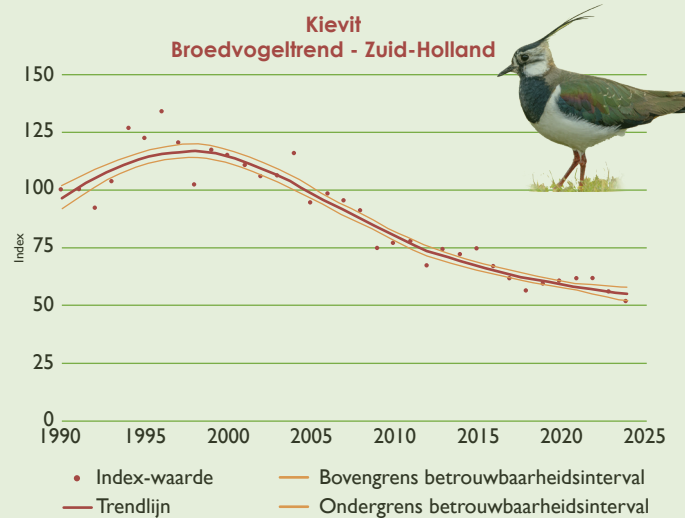
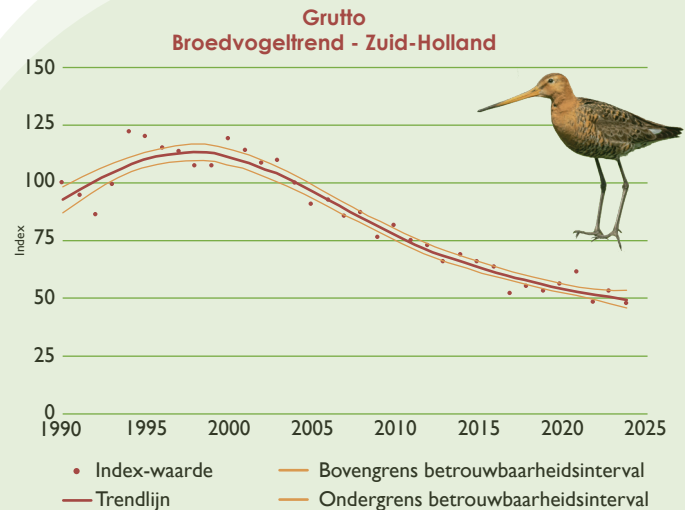
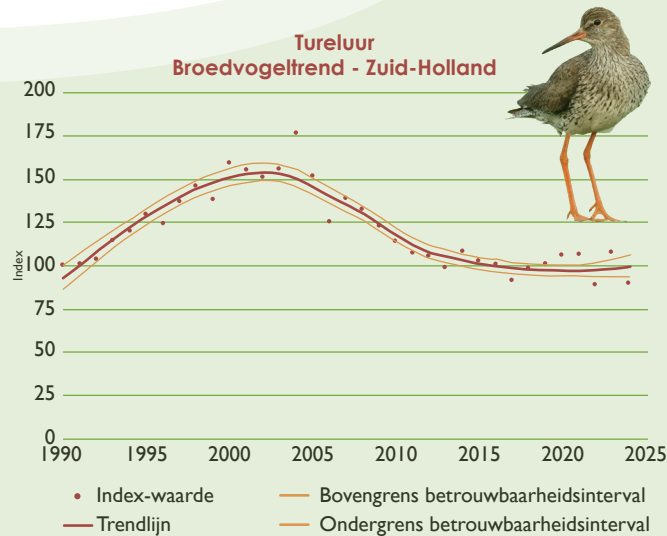
Wat zijn Boerenlandvogels?

Boerenlandvogels zijn vogels die broeden op graslanden in het boerenland. De hoofdsoorten, bepalend voor de gegevensanalyse, zijn grutto, kievit, scholekster, slobeend en tureluur. Een aantal 'Big five' soorten broedt ook in akkerbouwgebieden en bollenvelden, naast akkervogels als bijvoorbeeld gele kwikstaart en patrijs.

The Big five!

In dit jaarbericht staat de Big Five van de boerenlandvogels in Zuid-Holland centraal: grutto, kievit, scholekster, slobeend en tureluur. Deze vijf soorten komen in de natuurbeheerplannen terug als iconsoorten voor zowel weide- als akkergebieden.

Tellingen analyse

Broedsucces

QBM-waarnemingen: Dit is een losse gedragswaarneming van een vogelsoort of ander soorttype. Vaak toegepast wanneer een gebied niet mag worden betreden door een afgesproken rustperiode.

BTS-telling: gestandaardiseerde gedragswaarneming op gebiedsniveau. Per broedseizoen worden tenminste twee telrondes uitgevoerd:

- één ronde tijdens de optimale periode voor broedparen,
- één ronde in de fase waarin ouders het vaakst alarmerend gedrag vertonen omdat ze jongen hebben.

Voor het broedsucces percentage wordt het aantal alarmerende ouderparen gedeeld door het aantal broedparen uit de eerste ronde.

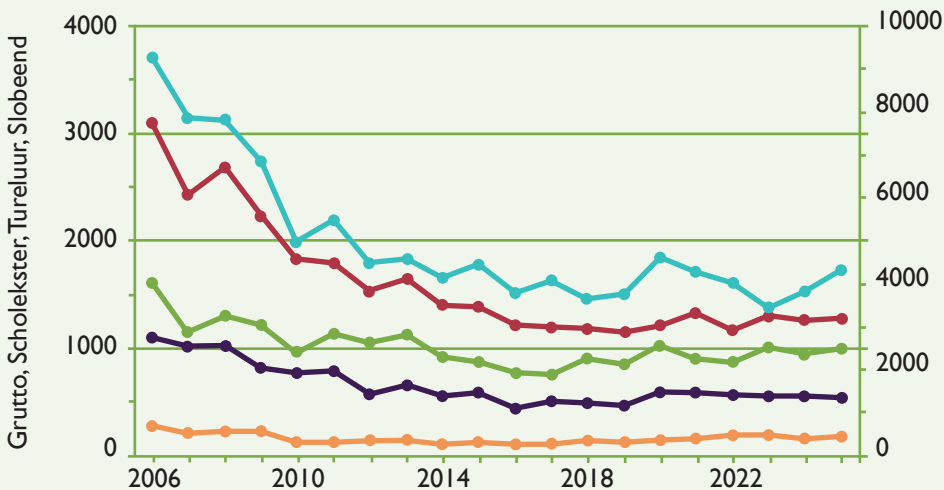
Legsels vinden en invoeren

De boerenlandvogels in Zuid-Holland worden geteld door vrijwilligers, agrarische collectieven en terreinbeheerders. Vrijwilligers registreren legsels in de boerenlandvogelmonitor.

Interpretatie cijfers

De cijfers over 2025 geven een goed beeld van het broedseizoen van enkele boerenlandvogelsoorten, maar vormen geen volledige populatieschatting, omdat niet overal gegevens zijn verzameld. De jaarlijkse trends zijn gebaseerd op de landelijke indexen van Sovon en CBS.

Gemelde legsels per jaar

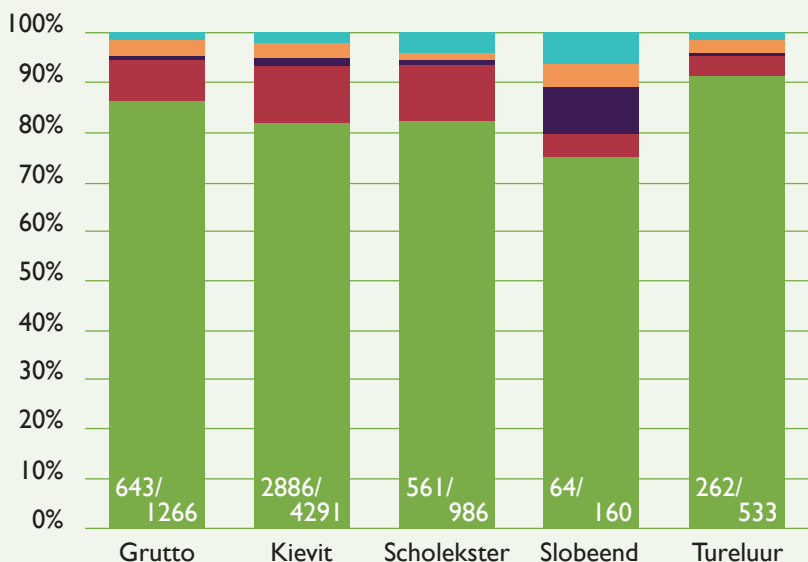

Deze grafiek laat de gemelde legsels per jaar zien. De Kievit staat op een secundaire as, omdat daar meer legsels van worden gevonden in vergelijking met de andere Big-5-soorten. De Kievit heeft ook meer herleg door verloren gegane eerste leg, waardoor er meer fluctuatie is in de aantallen.

- Grutto
- Scholekster
- Tureluur
- Slobeend
- Kievit

Resultaten

Uitkomstresultaten legsels 2025

In de grafiek hiernaast worden de uitkomstresultaten van de bekende legsels in 2025 weergegeven. Links onderin de balk is het aantal bekende legsels te zien en rechts het totaal aantal legsels. Er wordt namelijk niet van elk legsel een resultaat ingevuld. Opvallend is dat de legsels van de slobeend beduidend meer verloren gaan aan werkzaamheden. Kievit en scholekster hebben het meest last van predatie.

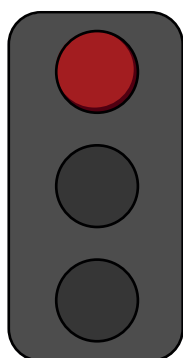
- Predatie
- Uit
- Werkzaamheden
- Verlaten
- Overig

Stoplichtmethode

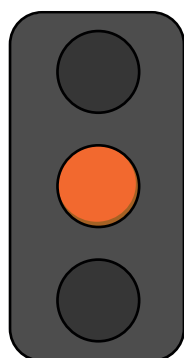
Het resultaat van het broedseizoen wordt weergegeven in een stoplichtmodel:

- Groen = voldoende broedsucces
- Oranje (50–65%) = mogelijk voldoende
- Rood = onvoldoende

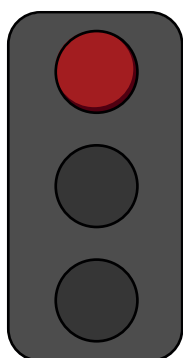
Per polder wordt eerst wordt het BTS bepaald. Daarna volgt een gewogen gemiddelde voor alle getelde gebieden.

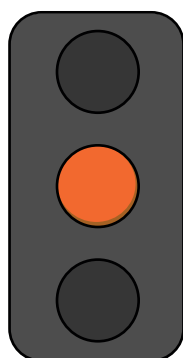
2021

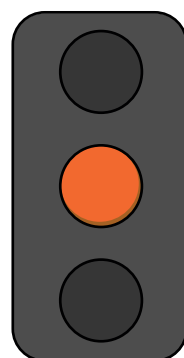
2022

2023

2024

2025

Hoe is er geteld?

Voor de totstandkoming van dit jaarverslag is gebruik gemaakt van de voor de provincie Zuid-Holland in de Boerenlandvogelmonitor ingevoerde gegevens en eigen verslaglegging vanuit De Groene Motor. In de Boerenlandvogelmonitor registreren en analyseren vrijwilligers, professionals en collectieven hun verzamelde boerenlandvogelgegevens.

Tussenrapportage Actieplan Boerenlandvogels

De tussenrapportage van de provincie Zuid-Holland (april 2025) maakt duidelijk dat de oorspronkelijke doelstellingen, gesteld in het Actieplan 2022–2027, niet haalbaar zijn. In de resterende looptijd wordt daarom ingezet op het afremmen en stoppen van de dalende tendens van het aantal broedparen en het streven om, waar mogelijk, groei van de populatie te realiseren.

Wat doen wij?

Wat hebben wij gedaan?

De Groene Motor biedt ieder jaar verschillende cursussen aan. Nieuwe weidewachters worden toegerust met kennis over vogels en hun gedrag en het invoeren van waarnemingen in de Boerenlandvogelmonitor. Om ervaring op te doen worden ze gekoppeld aan een ervaren weidewachter.

Daarnaast zorgen we dat alle groepen van beschermingmaterialen zijn voorzien, houden we ieder jaar de boerenlandvogel-start-dag en een boerenlandvogel-vertrek-dag, organiseren we weidesafari's en houden we iedereen op de hoogte door middel van nieuwsbrieven.

Wat gaan wij doen?

Een Excursiecyclus! Deze cyclus is gestart om draagvlak te creëren, weidewachters te werven en extra kennis aan te bieden:

Publiekssafari

Mei

Vogelringstation Meijndel

September

De Donkse Laagten

Mei

Boerenlandvogelvertrekdag

September

Sophiapolder

Juli

De Groene Motor

provincie
Zuid-Holland

Colofon

Opdrachtgever: De Groene Motor

Redactie:

Arnout de Redelijkheid (De Groene Motor)
Ellen Zwetsloot (De Groene Motor)

Fotografie:

Renata de Wit

Vormgeving en opmaak:

Ilse Trim (Zuid-Hollands Landschap)

